

kde nezávisí splatnost její na výpovědi, počíná promlčení vznikem obligace (§§ 1478, 903 a 904 obč. zák.). Poněvadž mohla žalobkyně požadovati zpět částky, neprávem od ní jako nájemné za inventář vybrané ihned po zaplacení té které částky, promlčela se každá měsíční částka 300 Kč do roka ode dne jejího zaplacení. To platilo však pouze po čas platnosti onoho ministerského nařízení. V tom směru zavedl změnu § 14 zákona ze dne 8. dubna 1920, čís. 275 sb. z. a n. a § 20 zákona ze dne 27. dubna 1922, čís. 130 sb. z. a n., dle nichž počínajíc 8. dubnem 1920 promlčuje se nárok na vrácení úplat nájemných, neprávem vybraných, do 6 měsíců od skončení poměru nájemného. Dlužno tedy za promlčený považovati pouze nárok na navrácení úplat, zaplacených k prvnímu únoru, k prvnímu březnu a k prvnímu dubnu 1920, které byly zaplacený ještě za účinnosti ministerského nařízení ze dne 17. prosince 1918, čís. 83 sb. z. a n. (článek 6. vyhlášovacího patentu k občanskému zákoníku), kdežto nárok na vrácení úplat pozdějších, poskytnutých již za účinnosti nových zákonů o ochraně nájemníků, není vzhledem k tomu, že poměr nájemní mezi stranami dosud, jak nesporno, zrušen nebyl, promlčen, neboť lhůta promlčecí ohledně těchto úplat nezačala dosud ani běžeti. Může je tedy žalobkyně právem zpět požadovati. Nyní bude ještě zjistiti, jaká odměna byla přiměřenou za přenechání inventáře v nájem, a pokud tedy placených 300 Kč měsíčně přiměřené nájemné přesahuje. Ačkoliv první soud provedl v tom směru důkaz znalecký, neučinil nicméně žádný z nižších soudů vzhledem k svému odchýlnému právnímu posuzování věci nějakého zjištění v tomto bodu. Následkem toho zůstalo řízení kusým a bude nutno, poněvadž dovolacím soudu činnost zjišťovací nepřisluší, je v tomto směru dáti doplniti (§§ 496 čís. 3 a 513 c. ř. s.).

Čís. 3728.

Při závazku oboustranném jest »dluh zaplacen« (§ 1432 obč. zák.) teprve, až smlouvu splnily obě strany. Ustanovení §u 1432 obč. zák. vztahuje se i na neplatnost smlouvy pro nedostatek formy notářského spisu. Lhostejno, že knihovní žádost na základě smlouvy, postrádající potřebné formy, nebyla zamítnuta, ač se tak mělo státi, jen když se stal zápis pravoplatným.

(Rozh. ze dne 15. dubna 1924, Rv II 66/24.)

Za rozvodového řízení postoupila Hermína H-ová dne 23. července 1921 svému manželvi Josefu H-ovi soudním smírem polovici nemovitosti, spoluvlastnický jí náleževší, a Josef H. prodal celou nemovitost dne 2. ledna 1923 svým rodičům Ferdinandu a Adolfině H-ovým. Žalobu Hermíny H-ové na Josefa, Ferdinanda a Adolfinu H-ovy, by byla uznána neplatnou smlouva, kterou o nemovitostech uzavřeli dne 23. července 1921 žalobkyně se žalovaným Josefem H-em a dne 2. ledna 1923 Josef H. se žalovanými Ferdinandem a Adolfinou H-ovými, a by knihovní vklady práva vlastnického podle těchto smluv v pozemkové knize byly vymazány, o b a n i ž š í s o u d y zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto

d ů v o d ů: Žalobkyně napadá platnost odstupní smlouvy ze dne 23. července 1921 jen pro nedostatek zákonné formy, protože odstupní smlouva podle své povahy jako kupní smlouva mezi manželi nebyla vyhotovena ve formě notářského spisu, než neprávem. Není sporno, že podle této smlouvy byl na polovici sporných nemovitostí, patřících dříve žalobkyni, proveden knihovní vklad práva vlastnického pro žalovaného Josefa H-a. Byly tedy odstoupené nemovitosti Josefu H-ovi podle §u 431 obč. zák. odevzdány. Podle §u 1432 obč. zák. nelze však žádati zpět, co bylo dáno k splnění smlouvy neplatné jen pro nedostatek zákonné formy. Žalobkyně nemůže tedy proti žalovanému Josefu H-ovi uplatňovati zažalované nároky z důvodu tvrzené neplatnosti smlouvy. Netřeba proto se obíratí otázkou, zdali ona smlouva byla smlouvou kupní, či zda byla jiné právní povahy a zda vyžadovala notářské formy či zda mohla býti platně ujednána i bez ní. Důsledek tvrzeného nedostatku formy byl odevzdáním nemovitostí, jež se stalo knihovním vkladem práva vlastnického pro nabyvatele Josefa H-a, odčiněn. Žalobkyně nemůže jej již uplatňovati. Tím se stal vklad práva vlastnického pro žalovaného Josefa H-a k sporným nemovitostem platným a neodporovatelným. Josef H. jako pravý jejich vlastník byl proto také plně oprávněn, je zase zciziti. O nějaké bezelstnosti nebo jejím opaku u pozdějších nabyvatelů, manželů Ferdinanda a Adolfiny H-ových, nemůže při bezvadném vlastnictví Josefa H-a býti řeči. Nelze proto ani proti nim žalobě z důvodu nedostatku bezelstnosti přiznati úspěchu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolací soud schvaluje právní názor odvolacího soudu, že žalobní žádost slušelo zamítnouti již vzhledem na ustanovení §u 1432 obč. zák., podle něhož nemůže nazpět žádati placení, kdo zaplatil dluh promlčený nebo takový, který jen z nedostatku formálnosti je neplatný, anebo, který zákon nedovoluje dobývati žalobou. Slovem »placení« rozumí § 1432 obč. zák. ovšem úplné pominutí závazku následkem splnění (§ 1412 obč. zák.) a dluhem ve smyslu tohoto paragrafu není pouze povinnost dlužníková při závazku jednostranném, anebo každý článek při závazku dvoustranném, nýbrž c e l ý p o m ě r d l u ž n í. Dle toho jest při závazku dvoustranném, tak na příklad při smlouvě kupní neb odstupní, ve smyslu §u 1432 obč. zák. »dluh zaplacen« teprve tehdy, až smlouvu splnily obě strany. Ale to se v tomto případě také stalo, neboť nebyly toliko odstoupené nemovitosti Josefu H-ovi odevzdány a to knihovně podle §u 431 obč. zák., jak správně uznal odvolací soud, nýbrž také odstupní cena byla úplně vyrovnána, jek mezi stranami není sporno a ostatně patrné jest ze soudního smíru ze dne 23. července 1921. Důsledkem toho ve smyslu §u 1432 obč. zák. jest, že nemůže žádná strana zmíněné smlouvě již odporovati a žádati nazpět, co byla dala k jejímu splnění, p r o t o, že jest neplatnou pro nedostatek zákonné formy. Z toho plyne, že vklad práva vlastnického na sporné nemovitosti pro prvního žalovaného jest platným a neodporovatelným, jak správně vyslovil odvolací soud, a že následkem toho bezvadným jest též další knihovní

převod tohoto vlastnického práva z prvního žalovaného na žalované manžely Ferdinanda a Adolfinu H-ovy. Posoudiv takto věc po právní stránce správně (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), nemusel odvolací soud řešiti otázku, zda jest smír ze dne 23. července 1921 smlouvou kupní či smlouvou jiného právního útvaru, a nemusel zaujati stanovisko k otázce, zda druhý a třetí žalovaný nabyli sporné nemovitosti bezelstně, pokud se týče spoléhající na správnost pozemkové knihy, či obmyslně, neboť podle toho, co shora uvedeno, nejsou tyto okolnosti pro spor rozhodny. Tím padají také výtky, jež činí dovolání odvolacímu řízení (odvolacímu rozsudku) s hlediska dovolacích důvodů čís. 2 a 3 §u 503 c. ř. s. K vývodům dovolání, týkajícím se dovolacího důvodu nesprávného právního posouzení věci, podotýká se ještě toto: Je pravda, že kupní smlouva mezi manžely bez formy notářského spisu jest neplatna a že žádost za vtčení práva vlastnického na základě smlouvy, nemající potřebné formy, měla by býti knihovním soudem podle §§ 26 a 94 odstavec první čís. 4 knih. zák. zamítnuta. Ale z toho neplyne, že na tento případ, o něž tu jde, nelze použiti ustanovení §u 1432 obč. zák. Ustanovení toto zní zcela všeobecně a nečiní výjimky ani pro případ, že zákon pro platnost smlouvy předpisuje formu notářského spisu. Naopak Ustanovení §u 1432 obč. zák. kotví v nauce o přirozeném právu, že splnění smlouvy, neplatné jen pro nedostatek předepsané formy, nemá býti zpáčeno, a právě proto nepozbylo platnosti a významu tím, že v pozdější době byly pro některá právní jednání stanoveny jisté předpoklady formální. To platí zejména též o zákonu ze dne 25. července 1871, čís. 76 ř. zák., podle něhož i nadále platí ustanovení §u 1432 obč. zák. Zda zápis do pozemkové knihy na základě soudního smíru ze dne 23. července 1921 neměl býti povolen, protože pro listinu nehodila se prý forma soudního smíru, pokud se týče forma soudní vůbec, jinak ovšem podle §u 883 obč. zák. přípustná, nýbrž bylo zapotřebí formy notářského spisu, by zápis odpovídal zákonu a by tento úkon mohl býti pokládán za knihovní odevzdání, nepadá na váhu. Rozhodným jest, že zápis byl povolen a proveden a že se, což není sporno, stal právoplatným. Tím byly sporné nemovitosti prvnímu žalovanému ve smyslu §u 431 obč. zák. knihovně odevzdány.

Čís. 3729.

Nárok na rozvod nepodléhá promlčení. V ujednání klidu v rozvodovém sporu nelze spatřovati odpuštění rozvodového důvodu.

Jest manželskou nevěrou, zakládající důvod k rozvodu, že manžel se snažil, byť i bez úspěchu, zvábiti jinou osobu ženskou k pohlavním stykům.

(Rozh. ze dne 15. dubna 1924, Rv II 87 24.)

Žalobě manželky o rozvod manželství od stolu a lože o b a n i ž š í s o u d y vyhověly, o d v o l a c í s o u d mimo jiné z těchto důvodů: Co se týče promlčení dlužno připomenouti, že zákon nikde neustanovuje, že, jedná-li se o rozvod manželství od stolu a lože, lze tuto ná-